

MAGYAR LAPOK

X. évfolyam, 91 (2653) szám

KERESZTÉNY POLITIKAI NAPILAP

Nagyvárad, — 1941 április 22

Volost, Lamiát és Joanninát elfoglalták a német csapatok

Pireuszban elsüllyesztettek hat zsufolásig telt angol csapatszállító hajót. — Minden görög hajót lefoglaltak az angolok a menekülésre

Döntő elhatározás előtt a spanyol politika!

A szerb tragédia befejezése után Görögország sorsa is teljesen megpecsételt. Ha pillanatnyilag harcol is még a hátráló görög és angol hadsereg, végzetlen már semmi sem változhat. Athén eleste már legfeljebb egy-két nap kérdése. Az angol expedíciós hadsereg behajózása rohamos méretekkel történt, de még rohamosabb és kegyetlenebb az a gyilkoló öldöklés, amelyet a német stukák szárai intéznek az angol csapatokat elmenekíteni szándékozó szállító hajók ellen. A legújabb német hadijelentés szerint egyedül Pireus kikötőjében hat hatalmas angol csapatszállító hajót ért telitalálat, nem kevesebb, mint harmincegyezer tonna ürtartalommal. E hajók zsufolásig voltak megrakva angol, újzélandi és ausztráliai csapatokkal, amelyek mind a tengerben lelték halálukat.

Mind a szárazföldön, Larissa irányából dél felé törő csapatok már tulajdonképpen Lamián, és már csak néhány órányira vannak a Korinthusi kikötőtől s talán félnapos távolságra Görögország szívéből, Athéntől és Pireustól.

Rendkívül fontos haditényként könyvelendő el, hogy a német csapatok a legutóbbi hadijelentés szerint elfoglalták Boloszi kikötőjét is, ami által az Égei tengernek Szaloniki után a legfontosabb kikötőjét is birtokba vették.

Egy harmadik rendkívül fontos mozzanat a mai német hadijelentésben annak bejelentése, hogy a Piniosz folyó völgyében előretörő német hadsereg nyugati irányban elérték és elfoglalták Joannina városát, ami által már is biztosra vehető az Albánia felől hátráló görög hadosztályok teljes bekerítése, vagy megsemmisítése.

A hadihelyzet pillanatnyilag Görögországban az, hogy az országnak a kétharmadát már a német és olasz haderők tartják megszállva s csupán Görögország egészen elenyésző felszigeiének, a Peloponézosznak védelmére lehet átmenetileg gondolni, ha ugyan a korinthusi földszorosot sikerült időjében legalább átmenetileg megerősíteni. Athén eleste ugyanis már legfeljebb huszonnégy óra kérdése

det teremtsenek a volt Jugoszlávia területén anélkül, hogy végleges politikai és területi döntések történének. Az így létrejövő különböző megegyezések azonban egyáltalán nem befolyásolják a jugoszláv terület végleges politikai rendezését.

A jugoszláv terület végleges rendezése majd csak később következik be. Kivételesen Horvátország, amelynek területi ügyeit minden bizonnyal hamarabb oldják meg, mint a többi jugo-

szláv terület kérdését.

Jeruzsálemből jelentik: Péter jugoszláv király kiáltványt intézett szétbomlott országa népéhez. A kiáltványt „Valahol a közelkeleten” keltezővel adták ki. A kiáltványban kijelentik, hogy nem szándékozik feladni a harcot. A maga és kormánya menekülését azzal magyarázza, hogy el akarta kerülni annak a látszatát, mintha németek törvényes képviselője lenne a fegyvert.

Spanyolország döntő elhatározások előtt

Lapértésülések szerint a spanyol politika ismét döntő elhatározás előtt áll. A spanyol sajtó hangja ismét erősen angolelles. A spanyol közvélemény figyelme újra Gibraltár felé fordul. Ott most a madridi angol nagykövetség tárgyalásokat folytat Gibraltár kormányzójával.

Londonból jelentik: A madridi kettő napos minisztertanácsal kapcsolatban a News Chronicle sötét aggodalmat fejezi ki. Attól tart, hogy ellenséges részről a Földközi-tenger nyugati és keleti felében is egyidejűen akciók terveznek.

Gibraltárból jelentik: Gibraltárban az angol sziklaerődben lázas katonai előkészületeket végeznek. Leg-

utóbbi az Ark Royal repülőgépanyahajó gépei gyakorlatot végeztek Gibraltár felett.

Berlinből jelentik (NTI): Az angolok Cyrenaikában és Egyiptomban megkísérelték, hogy erősebb egységekkel áttörjék az olasz-német frontot. Visszaverték őket, érzékeny veszteséget okozva. Több páncélkocsi és tehergépkocsi német kézre került. Négy angol tisztet, sok altisztet és katonát foglyul ejtettünk. A németek Sollum környékén visszaverték az angolok támadását, majd tovább nyomultak kelet felé. A német előőrsök többször összeközték az angol csapatokkal. Valamennyi összecsapás eredménnyel végződött.

Visszavonják Görögországból az angol expedíciós hadsereget

Rómából jelentik (MTI): A Popolo di Roma newyorki jelentése szerint Churchill, hír szerint, nyilatkozik az angol alsóházban a görögországi angol partraszállás okairól. A lapok annak a véleménynek adnak kifejezést, hogy Angliának nem lett volna szabad angol csapatokat partraszállítani Görögországban. Anglia legfőbb feladata Alexandria védelme. Az egyik lap szerint az angol expedíciós hadsereget visszavonják Görögországból.

A Völkischer Beobachter olasz jelentés alapján arról ír, hogy Athénben nagy riadalom uralkodik. Miután az angolok lefoglalták az összes görög hajókat, hogy elmenekülhessenek. Attól tartanak, hogy a csapato-

kat nem tudják idejében hajóra szállítani. A görögök aggodalmát azzal igyekeznek csillapítani, hogy a görög király és a kormány részére egy hadihajót rendelkezésre bocsátanak, ha távozásuk szükségessé válik. Az erre vonatkozó utirterveket már ki is dolgozták. A király és a kormány egyelőre Kréta szigetére tették át székhelyüket.

Stockholmból jelentik: A Mai Nap jelentése szerint Londonban igen sötéten látják a görögországi angol expedíciós hadsereg helyzetét. Egyetlen, amit elérhetnek, az, hogy a kiürítés kudarc nélkül fejeződhessen be. Az utóbbi napokban erősödik Angliában az a vélemény, hogy a gö-

A német véderőfőparancsnokság legújabb jelentése

A legfőbb német hadvezetőség jelenti kedden délután 3 órákor:

Az angol haderők beszállásolása Görögországból teljes mértékben tolyamathban van. Zuhanó bombázó gépeink a tegnapi nap folyamán hat angol csapatszállító hajót süllyesztettek el 31.000 tonna ürtartalommal, további csapatszállító hajókat pedig oly súlyosan

megrongáltak, hogy elvesztésükkel számolni kell.

A Larissától déli irányban előretörő csapatok egyrészt Volos kikötőjét foglalták el, másrészt pedig Lamian túl törtek előre déli irányban.

A Piniosz völgyében nyugati irányban előretörő hadseregek Joannina városát vették birtokukba.

A jugoszláv terület végleges rendezésére csak később kerül sor

Berlinből jelentik (Esti Újság): Egyes külföldi lapokban túlzó hírek jelentek meg azokról a megbeszélésekről, amelyek a jugoszláv kérdéssel kapcsolatban most folynak a tengelyhatalmak között. Voltak külföldi jelentések, amelyek már új bécsi kongresszusról írtak. Annyi bizonyos, hogy Jugoszlávia megszűntével és megszállásával kapcsolatban a tengelyhatalmak csapatai mellett ma-

gyar és bolgár csapatok is megszálltak bizonyos területeket, amelyeket saját közigazgatásuk alá vettek és így természetesen egész sor kérdés adódott, amelyek megoldásra várnak. Eppen ezért a tengelyhatalmak megbeszélést kezdeményeztek a kérdések megoldására. Nem kongresszusról van szó, hanem külön megbeszélésekről.

A tárgyalásoknak csak az a feladata, hogy bizonyos új ren-

rögországi expedíciós hadsereg kiküldése hiábavaló volt. A sajtóban azonban még túlsúlyban van az a vélemény, hogy Anglia nem hagyhatja cserben Görögországot. A tanulság az angolok részére az, hogy a német páncélos csapatokat nem lehet feltartani.

Berlinből jelentik (Bud. Tud.): A külföldi újságíróknak arra a kérdésére, hogy miképpen ítélik meg az új görög kormányt, a német külügyminisztériumban kijelentették, hogy ez a kormány valószínűleg nem lesz hosszútávú, legalábbis görög földön nem. Az a tény, hogy tábornokok lettek miniszterek, arra vall, hogy nem találtak vezető állásokra megfelelő politikusokat, akik fenn tudták volna tartani a rendet és irányíthaták volna a görög politikát.

Rómából jelentik (Stefani): A *Popolo di Roma* hangoztatja, hogy az angol-görög haderő bekerítésére és megsemmisítésére irányuló olasz-német hadműveletek kifejlődésben vannak. Az olaszok harcra kényszerítik a görögöket, miután kiűzték őket szűz állásaikból. A németek pedig két oszlopban nyomulnak előre dél és nyugat felé. Elég egy pillantás a térképre, hogy megláthassuk, mi lesz ennek az eredménye. A görögök keményen védekeznek, de már az angolok sem kételkednek abban, hogy mi lesz a csata eredménye.

Irakra is ki akarja terjeszteni Anglia a háborút.

Rómából jelentik: A *Messaggero* szerint az iraki eset jellemző példája annak, hogyan értelmezi Anglia a kisméretű függetlenségét. A bagdadi nacionalisták nyilvánvalóan meg akarják védelmezni az ország semlegességét Angliával szemben. Anglia válasza az volt, hogy Basorában erős csapatokat szállított partra. Anglia most még jobban ráteszi kezét a közel-keleti vidékekre. A *Popolo di Roma* berlini jelentése szerint ez újabb lépés Anglia részéről a háború további kiterjesztése felé.

A *Völkischer Beobachter* azt írja, hogy a brit támadás Irak ellen legújabb bizonyítéka a „kisméretű védelmének”. Churchillnek nyilvánvalóan sürgős szüksége volt arra, hogy új tevékenykedési területet adjon győzelmesen visszavonuló csapatainak.

Madridből jelentik (NST): Az iraki miniszterelnök az iraki polgárság küldöttsége előtt kijelentette, hogy a kormány szembeszáll mindazzal, ami az ország függetlenségét fenyegeti. Bagdadi angol körökben nem tartják kétségesnek, hogy ez a kijelentés az angol csapatok partraszállásával áll összefüggésben.

Erős légitámadás a brit szigetek ellen.

Berlinből jelentik: A Német Távfratj Iroda értesülése szerint a német légitörő nagyobb közelékei hétfőn a koraesti óráktól kezdve támadásra indultak a brit sziget hadifortosságu célpontjai ellen. A támadásokban éjfélig már közel száz gép vett részt. Az első jelentések rendkívül erős hatású rombolásról számolnak be. Hatalmas pusztítások keltek fel és igen sok tüzet figyeltek meg. A tiszta idő következtében a földi célpontokat jól meg lehetett figyelni.

Dr. vitéz Keszthelyi Zoltán királyi közjegyző irodáját Széchenyi tér 16 szám alól Bémer tér 1. szám alá helyezte át.

Nem veszhet el az a nép, amely önerejére támaszkodik

Hitelszövetkezeti értekezlet Nagyváradon. Dr. Schandl Károly OKH vezérigazgató nagy beszéde a jövő gazdasági kilátásairól

Nagyvárad. Saját tud. Mint lapunk tegnapi számában előre jeleztük, ma délelőtti nagyjelentőségű szövetkezeti értekezlet volt a vármegyei közgyűlési nagytermében. — A visszatért bihari részek hitelszövetkezetének ugyanis április 28-ig el kell szakadnia a külföldi központtól és megnyílik a lehetőség számukra, hogy mint tagok csatlakozzanak az Országos Központi Hitelszövetkezethez. A mai értekezletnek éppen ezért az volt a célja, hogy közelebbről ismertessék a bihari megyei szövetkezeti vezetőkkel és az illetékesekkel az OKH eddigi működését és jövőbeni célkitűzéseit.

Dr. Schandl Károly, az Országos Központi Hitelszövetkezetek vezérigazgatója, a kitűnő nemzetgazdasági és szövetkezeti szakértelmű teljes vezérkarával érkezett Nagyváradra erre az alkalomra s a megyeházán a megye és a város hivatalos vezetői, a megyei szövetkezetek vezetői, valamint számos hitelszövetkezeti tag és érdeklődő előtt mondotta el nagyszabású beszámolóját.

Beszéde bevezető részében a szövetkezet nemzeti jelentőségét hangsúlyozta, kijelentve hogy nem veszhet el az

a nép, amely önerejére támaszkodik. Így azt a nemzetet, amelynek szövetkezeti szervei erősek. — semmi sem pusztíthatja el.

Köszönetet mondott azoknak, akik itt a szövetkezeti gondolatot nem hagyták elszunnyadni a megpróbáltatások idején sem. Gróf Károlyi Sándor eszméjét idézve, hangsúlyozta, hogy a tiszta szövetkezeti mozgalom nem követ semmiféle pártpolitikát és nem ismer vallási, vagy felekezeti megkülönböztetést. Egyet azonban megkívánunk másnemzetiségű szövetkezeti testvéreinktől: azt hogy Szent István országának hűséges fiai legyenek.

Példákkal és számadatokkal vázolta ezután dr. Schandl Károly az OKH korábbi és legutóbbi két évtizedes működését, kiemelve azt, hogy az agrárváltságot idején milyen nagy segítségére voltak az OKH-ba tömörült hitelszövetkezetek a kisgazdáknak.

— Gazdasági téren kell megszervezni a népet — folytatta beszédét — mert szép ugyan az alamizsnálkodás, de szebb az, ha olyan helyzetbe hozzák a szegény osztályt, hogy maga tudja kenyérét megkeresni.

At kell térni az állattenyésztésre

A jelenlegi háború utáni gazdasági lehetőségekre tért át ezután s megállapította, hogy a háború után egyelőre főleg sem becslhető kínálat indul meg gabonaművekből a tengerentúli államokból s nem lesz hatalom, amely megállítsa a gabona árcsökkenését. — Éppen ezért Magyarországnak már jóelőre fel kell erre készülnie s ha nem is csökenti gabonatermelését, mégis a legnagyobb gondot az állattenyésztésre kell fordítania. Ezéss Európában máris nagy a husinség s ha Magyarország ráfékszik erre a termelési ágra, akkor akár milyen buzadumping is jön, a magyar mezőgazdaságot nem kell féltetni. Ennek a gazdasági programnak a megvalósításában a hitelszövetkezet beruházási kölcsönei nagy segítségére lesznek a gazdáknak. Magyarország gazdaságpolitikáját feltétlenül erre a síkra kell helyezni. Földje nincs mindenkinek, de a községi és közös legelőkben minden állattartó gazda számára jut.

Kitért dr. Schandl Károly ezután arra, hogy ugy a nyugati államok, mint szomszédaink milyen nagyra becsülik hitelszövetkezeti rendszerüket s az OKH működését. Hangsúlyozta, hogy a hitelszövetkezet nem bank, hanem a gazdáink segítségére álló szövetkezet. A szövetkezet azonban nemcsak arra való, hogy adjon, hanem támogatást is vár azoktól, akiknek segítségére siet. A hitelszövetkezet nem jótékonyági intézmény. Kedvező feltételű hitelt nyújt amit azonban vissza kell fizetni. Azonban ott, ahol hitelszövetkezet van, nem kell féltetni a falut arról, hogy kiszipolyozzák az uszárások.

MIK A TEENDŐK BIHAREÁN?

Itt a visszatért részekben tökégyűjtés és új hitelszövetkezetek alakítása a feladat. Az idők is alkalmasak arra mert általános megállapítás szerint ma nincs olyan pénzügyi, mint az elmúlt esztendőben volt. S a tőkék elhelyezésére legalkalmasabbak a hitelszövetkezetek, mert az OKH-nál takaré-

galomban. Szükségesnek tartotta azt, hogy a hitelszövetkezet nemcsak anyagiilag és gazdaságilag, hanem kulturális szempontból is álljon a falu élére. Nagy tetszéssel fogadta a hallgatóság Bodnár Sándornak azt a kijelentését, hogy a szövetkezetbe nemcsak akkor kell menniük a gazdáknak, amikor pénzre van szükségük, hanem akkor is, amikor elhelyezni való betétjük van.

Wallner Győző, Szent József-intézet kormányzó a Királyhágón inneni hitelszövetkezetek nevében örömmel köszöntötte az OKH-t és megjelent vezérigazgatóját. Mély meglátással mutatott rá azokra a mostoha körülményekre, amelyekkel az itteni hitelszövetkezeteknek a román megszállás alatt meg kellett küzdeniük.

Orth Imre bihari püspöki lelkész annak szükségességét hangoztatta, hogy a román hitelszövetkezetek iránt érzett bizalmatlanságot kell legelőször megszüntetni s el kell takarítani a megszállás okozta rombolásokat a szövetkezeti életből.

Kuki Zoltán bihari igazgató-tanító a kolozsvári központtól búcsúzott, méltatva azt a nehéz munkát, amit végezniök kellett a nehéz időkben.

Vitéz Keszthelyi Zoltán közjegyző felszólalásában azt a tényt méltatta, hogy a szövetkezeti élet fejlődése egyúttal a keresztény nemzeti eszme fejlődését is jelenti. Ő is az állattenyésztés mind nagyobb propagálására hívta föl a közgyűlési termet megtöltő szövetkezeti vezetők figyelmét.

A kisiparosok nevében **Kovács Elek** nagyváradai fiatal cipésmester szólalt fel, kérve az OKH-t, hogy a közlejárati hitelszövetkezeti kölcsönöket a kisiparosokra is terjesszék ki.

Dr. Schandl Károly részletesen válaszolt az egyes felszólalásokra s kilátásba helyezte, hogy a központ részéről itt ugyanolyan támogatást kapnak a hitelszövetkezetek, mint a Kárpátalján. Köszönetet mondott a résztvevőknek s azzal a reménységgel fejezte be beszédét, hogy a szövetkezeti munkát minél előbb kiterjeszthessék a Kárpátoktól koszorúzott egész Nagy-Magyarországra.

Az értekezletet a megyei főispán zárta be.

Az értekezlet után népes közebed volt az Újságíró Otthonban, amelyen több pohárköszöntő hangzott el.

betét soha nem veszett el. A tagok legyenek bizalommal a vezetők iránt, mert az OKH azt akarja, hogy a falu népe erősödjön — azzal erősödik az ország is. Nem célunk a román nemzetiségűek szövetkezeteinek szétbontása sőt azt akarjuk, hogy szövetkezet; téren találkozzunk mindannyian, akár milyen nyelvben is beszéljünk. A hitelszövetkezeti mozgalom minél több önálló falusi portát, minél több önálló műhelyt akar.

A visszatért részekben, így itt Biharban is, ahol nincs hitelszövetkezet, ott meg kell alakítani, ahol van, ott meg kell erősíteni és hol alszik, ott föl kell támasztani. Ez a falu népének, a magyar falu népének az érdeke.

EL KELL TAKARITANI A MEGSZÁLLÁS OKOZTA ROMBOLÁSOKAT A SZÖVETKEZETI ÉLETBŐL

Az OKH vezérigazgatójának nagy tetszéssel fogadott beszéde után Bodnár Sándor országgyűlési képviselő szólalt fel, s beszédében ígéretet tett arra, hogy Bihar népe nem marad hátra ebben a nagyjelentőségű moz-

Macuoka japán külügyminiszter visszaérkezett Tokióba

Szovjet-Oroszország visszavonja csapatait a mandzsui határról

Tokióból jelentik (NTI): **Macuoka** külügyminiszter ottani időszámítás szerint 3 óra 50 perckor megérkezett a katonai repülőtérre, ahol **Konoye** miniszterelnök, a külügyminisztérium és a hadsereg képviselői fogadták. Továbbá megjelent fogadtatására a német az olasz és a szovjetországi nagykövét is. Macuoka azonnal a miniszterelnök lakására sietett.

A külügyminiszter 40 napig volt távol hazájától.

Tokiói jelentés szerint a **Nisi Nisi** arról értesül, hogy Mandzsuria és Szovjetországnak között a vasúti forgalmat ideiglenesen megszakították. Ennek magyarázata az, hogy a Szovjet jelentős csapatokat von vissza erről a vidékről. A csapatokat a Szovjetunió más részébe küldik.

INNEN-ONNAN

Japán

Legutóbb a *Popolo di Roma*, Ciano külügyminiszter lapja foglalkozik Japánnal és mutat rá, hogy miért van Japánnak a helye okvetlenül a tengelyhatalmak oldalán egy jobb és igazságosabb béke és területi elosztásért vívott küzdelemben. Japánt, akárcsak Olaszországot, rohamosan szaporodó népessége készteti a terjeszkedésre. A tulajdonképpeni Japán területe 383 ezer négyzetkilométer 72 millió lakossal és négyzetkilométerenként 190-es lélekszámú népsűrűséggel. Figyelemreméltó Japán népességének növekedése 1868-tól a legutóbbi időkig. Míg 1872-ben Japán lakossága 34 millió 800 ezer volt, ez 1900-ban 43 millió 800 ezerre, 1925-ben 52 millió 800 ezerre, s 1938-ban — a legutóbbi népszámlálás adatai szerint — 72 millió 200 ezerre szökött. Vagyis a növekedés 35 millió lélek — 110% — 66 év alatt. Oroszországot kivéve, egyetlen európai ország lakossága sem növekedett meg ilyen rövid idő alatt. S ha még hozzá számítjuk Japánnak azóta elért hőzódásait: Koreát, Formosát, úgy a japán birodalom lakossága megháromszorozódott 1872 óta, vagyis 681 ezer négyzetkilométeren elérte a 102 millió lakost.

Feltűnő a földművelő jellegű Japánnak a városodása. Amíg 1921-ben 16 százezer lakost elérő városa volt, 1935-ban már ezeknek száma 34-re növekedett. A munkaképes emberek száma 1935-ben 26 millió 400 ezer, akiknek mintegy a fele: 12 millió 300 ezer ember foglalkozott földműveléssel, körülbelül egyötöde: 5 millió 200 ezer iparral és negy millió kereskedelemmel. Japán a születéseket tekintve, mentes attól a válságtól, amely a nyugati demokráta országokban fennáll és természetes szaporodása évenként egymillió 300 ezer. Japán Mandzsukuval együtt hatalmas blokkot alkot, amelynek területe mintegy 2 millió négyzetkilométer 140 millió lakossal és — egyre növekvő népességét is tekintve — vége — helyzeténél, edzett katonai szelleménél fogva is fontos szerep vár rá Keleten.

Franciaország

A francia rádió tovább folytatta felvilágosító hadjáratát a De Gaulle-féle hírvetés ellen. A legutóbbi rádióadások során utaltak arra, hogy az angol zsoldban álló lefokozott áruló, De Gaulle munkatársai — bár a tábornok azt állítja, hogy a keresztény világnézetről harsog — zsidó szabadkőművesek. De Gaulle londoni propagandafőnöke, névszerint Goldenberg, alnéven Boris, Weiszkopf, alnéven Gombault és Léwy, Goldenberg Leon Blum kehelbarátja és 1937-ben Blum kabinetfőnöke volt. Weiszkopf az egykori szabadkőművespáholy szervezője volt és a francia kamarától (ősb izben vett fel dugésségeket, Léwy a Leon Blum szocialista pártjának volt a propagandafőnöke. Evekkel ezelőtt Lille-ben a hadbíróóság elítélte, mert engedtlenségre szolgáltatta fel a katonákat.

Az Egyesült Államok

Az Egyesült Államokban komoly és egyre erősödő mozgalom indult olyan értelemben, hogy legalább is egyelőre azonnal meg kell szüntetni

az Európa vagy a Közel-Kelet felé való hadianyagszállításokat. Newell tanár, aki a közelmúltban még minden erejével Anglia megsegítése mellett szállt síkra és akinek szavára Amerikában milliók hallgatnak, rádó útján revidálta, megváltoztatta véleményét és kijelentette, hogy Angliát megsegíteni nem lehet, de nem is érdemes. Ugyanazzal a törvénnyel szemben, amit az amerikai honatyák nemrégén 347 szavazattal 71 ellenében gyakorlati erőre emeltek, ma az igennel szavazók közül közel negyvenen nem értenek egyet. Egyik nagytelefontól szenátor így nyilatkozott ez év március végén:

„Mindaz, amit az Egyesült Államok az angolok érdekében tesz, nem egyéb, mint az itteni zsidóság győzelme az amerikai nép fölött. Anglia ma olyan, mint egy szappanbuborék. Bármely pillanatban szétbukkanhat s akkor mi, amerikaiak, teljesen magunkra maradunk tarthatatlan politikánkkal. Az amerikai nép hagyományos, közismert szorgalmát, gyorsaságát arra használják fel a zsidók, hogy állalunk megmentsek önmagunknak, ami még menthető.”

Clark szenátor szerint „Amerika a részete felé rohan, mert nemzetközi zsidó pénzemberek még gazdagabbak karnak lenni, az amerikai fiatalok

verhullatásának árán.”

Az a körülmény, hogy a megsegítés költségeinek fedezésére történt adóemelések kizárólag az amerikai dolgozókat sújtják, egyre súlyosabb felháborodást kelt a tengerentúl. A Berlinbe érkezeti jelentések szerint egyes amerikai városokban zsidóellenes tüntetések voltak. Egyik egyetemről kikérgettek az összes zsidókat. Baltimoreban a tengerészek egy hajót, amely zsidó tulajdonában állott, jelgyújtottak. Ezek a jelek arra mutatnak, hogy Amerikában is igyekeznek a dolgok titkos, rejtett mozgatóira rávilágítani.

Kréta szigetére költözik a görög kormány

Péter szerb király Jeruzsálembé érkezett. Német részről nem nyilatkoznak a török-német viszonyról

Szófiából jelentik: (Stefani.) A bolgár csapatok folytatják a német csapatok által afelszabadított területek megszállását. Vasárnap folytatódott az előrenyomulás az Egei tenger felé. A közeli napokban megszállják Xanthit, Gümlüdzsinát, Kavallát, Dedeagacsot, Xerst és Dimolikát.

Mint Skopljéből jelentik, Skoplje és Szófia között legközelebb megindul a táviró, távbeszélő és vasúti forgalom. Az ottani vasutak már a bolgárok hírtökében vannak és a személyzet is nagyrészt bolgárokból áll.

Rómából jelentik: (MTI.) A *Giornale d'Italia* szófiai tudósítója szerint a legutóbbi határmódosítások folytán Bulgária és Albánia szomszéd ságha kerülnek egymással.

Berlinben arra a kérdésre, hogy a magyar és bolgár részről a volt jugoszláv területre történt bevonulás után román részről is várható-e ilyen bevonulás, a *Wilhelmstrassen* kijelentették, hogy nem erősíthetik meg.

hogy ilyen akciót bárki is tervezne.

Rómából jelentik: (Stefani.) Montenegro ideiglenes igazgatási bizottsága táviratban üdvözölte a Duce-t. A bizottság reményét fejezte ki, hogy Montenegró az olasz birodalom keretében megtalálja azt a helyet, amely évszázados hagyományainál fogva megilleti.

Isztanbulból közlik, hogy a görög kormány Kréta szigetére költözik át.

Vichyből jelentik: (NTI.) Beiruthból jelentik: Azt a repülőgépet, amely Péter jugoszláv királyt Beiruthba vitte, utközben támadás érte. Hír szerint egy miniszter a támadás következtében meghalt.

Beiruthból jelentik: (Stefani.) Jeruzsálemből érkezett hír szerint Péter király Athénből jövet Jeruzsálembé érkezett. Kísérétében van a jugoszláv miniszterelnök, helyettes miniszterelnök, külügyminiszter és a királyi ház minisztere.

Angol kitalálás a Hitler-Mussolini találkozó

Berlinből jelentik: (NTI.) A külföldi sajtóban olyan hírek láttak napvilágot, hogy a Führer találkozik a Duceval. E híresztelés mint berlini politikai körökben megállapítják, angol forrásból ered.

A *Wilhelmstrassen* hétfőn kijelentette ezzel kapcsolatban, hogy a jelentés angol eredete már kellekőp jellemzi a hírt.

Berlinből jelentik: (NTI.) A *Wilhelmstrassen* hétfőn több kérdést tett fel a német-török viszonyról kapcsolatban. Illetékesek azonban nem voltak hajlandók választ adni.

OSTMARKI HEGYI VADASZOK A HÁTRALÓ BRITKE NYOMÁBAN

Berlinből jelentik: (NTI.) Thessáliában a német csapatok nyomában vannak az állásaikból kivert ellenséges angol és görög erőknek. A pindosi hegyvidéken végrehajtott áttörés után a görögöket és az angolokat ismét harcra kényszerítették.

Az angol hírszolgálat által április 21-én reggel ismertett görög hadijelentés az állítja, hogy a németeket óriási veszteséggel sikerült visszaverni. A valóság az, hogy

a német csapatokat az arcvonal egyik szakaszán sem verték meg, vagy verték vissza.

Berlinből jelentik: (NTI.) Az ostmarki hegy vadászadosztályok, amelyek az olimposzi csatában kitüntették magukat, állandóan nyomában menetelnek a dél fele hátráló brit csapatoknak. A szuk hegyi völgyekben és szakadékokban sok angol egységet megleptek és rövid harc után foglyul ejtettek.

ELKESEREDETT GÖRÖG TÜNTETÉS A HAJÓRASZÁLLÓ ANGOLOK ELLEN

Rómából jelentik: (MTI.) A *Lavora Fascista* szófiai tudósítója jelenti, hogy odaérkezett hírek szerint a görögök Larissától délre kétségbeesett harcot folytatnak a hátrálásért. Meg nem erősített hírek szerint most a következő problémákról folynak a tárgyalások: Az angolok azt szeretnék, ha a rendelkezésre álló hajóik felhasználásával az angol és görög erőket átszállíthatnák azonnal Egyiptomba, vagy pedig összpontosítanák a Peloponézuson, mint a görögök szeretnék.

Isztanbulból jelentik: (NTI.) Pireus kikötőjében vasárnap komoly zavargások támadtak, amikor egy angol

dandár hajóra szállt. Már, amikor az angol csapatok keresztül vonultak Athén utcáin, szemmel látható jelét adta a lakosság az angol menekülés feletti elkeseredésének. Amikor a dandár a kikötőbe érkezett a rakparton összegyűlt tömeg hangos fütyöléssel tüntetett az angol katonák ellen. A hangulat olyan fenyegető volt, hogy a görög rendőrségnek kellett eltiltogatni a tömeget a rakpartok vidékéről.

KIVÉTELES ÁLLAPOT ISTANBULBAN

Istanbulból jelentik: (NTI.) Istanbul területére elrendelték a kivételes állapotot.

Rómából jelentik: (Stefani.) Az athéni rádió hétfőn este bejelentette, hogy a király Zuderos külügy és pénzügyminisztert miniszterelnökké nevezte ki. A kormány összetétele egyébként nem változik. Az új miniszterelnök rádió kiáltványt intézett a görög néphez, amelyet mindhalálig való kitarásra szánt fel.

VÉGSŐKIG HARGOLNAK AZ OLASZOK ETIÓPIÁBAN

Rómából jelentik: (Stefani.) A külföldi ellenséges sajtó és rádió az utóbbi időben többször beszélt arról, hogy az etiópiai alkirály és Cunningham tábornok között tárgyalások folynak az olasz keletafrikai fehér lakosság védelme érdekében. Cunningham tábornok az olasz kiküldött előtt kijelentette, hogy az angol csapatok csak akkor vállalnak felelősséget a fehér lakosságért, ha az olasz csapatok Etiópiában leteszik a fegyvert. Erre az alkirály kérte, hogy a tábornok ismétlje meg írásban a kiküldött előtt tett kijelentését, Cunningham írásban is megerősítette válaszáat, mire az alkirály büszke és erélyes válasza így szólt:

— Anélkül, hogy megfontolás tárgyává tenném, visszautasítom az Ön által tett katonai természetű feltételeket. Az európai lakosság védelméért Ön felelős attól a perctől kezdve, amelyben angol, vagy az ön által tervezett és felfegyverzett csapatok bevonulnak a fehérek által lakott helységekbe.

Az alkirály ezenkívül biztosította a Duce-t, hogy az olaszok a harcot a végsőkig folytatni fogják.

NEHEZSÉGEK AZ ÁLLAMPOLGÁRSÁG KÖRÜL

A polgár úgy tudja, hogy ha román állampolgársági bizonyítvánnyal rendelkezik és bejelentőhivatali bizonyítvánnyal igazolni tudja, hogy 1940. augusztus 30-án, a bécsi döntés napján a felszabadított területen lakott, állampolgársági ügyben egy lépést sem kell többé tennie: magyar honossága véglegesen rendezve van.

Csak ha például katonai helyzetét akarja rendezni, iparendélyt kér, vagy egyéb ügyben kell állampolgársági bizonyítványt felmutatnia. De arról ki, igazolnia kell, hogy magyar honosságát elismerték, ami egyértelmű azzal, hogy szabályszerű magyar állampolgársági igazolvánnyal kell rendelkeznie.

Ennek beszerzése pedig korántsem olyan egyszerű, mint ahogy a bécsi döntés szövegének elolvasása után elgondolná az ember.

A városháza illetékes hivatalában ugyanis ezt a rendelkezést olvashatjuk az ajtóra kifüggesztve:

A magyar állampolgárságot a belügyminisztériumtól kell kérni s a kérvényt a polgármesteri hivatal iktatójához kell benyújtani. Állampolgárságot pedig kérni lehet:

1. a bécsi döntés, illetve az ezzel kapcsolatos 1940. évi 26-ik törvény-cikk alapján;

2. honosítás, illetve visszahonosítás útján és végül

3. optálás útján, amire vonatkozólag azonban még nincsenek rendelkezések.

Az első esetben, tehát a bécsi döntés alapján történő honosságkérés esetén csatolni kell:

helyhatósági bizonyítványt, amely igazolja azt, hogy a kérelmező a bécsi döntést megelőző 5 évben, tehát 1935. évi augusztus 31-től 1940. évi augusztus 30-ig az anyaországhoz visszacsatolt területen lakott, állandóan, megszakítás nélkül;

román állampolgársági bizonyítványt eredetben;

a kérvényező születési anyakönyvi kivonatát;

felesége születési anyakönyvi kivonatát;

gyermekai születési anyakönyvi kivonatát, — mindezeket eredetben.

A honosítás, illetve visszahonosítás alapján történő állampolgárságkérés esetében azonban jóval több okmányt kell mellékelni. Így a felmenők (szülők, nagyszülők) születési anyakönyvi kivonatát egész 1851-ig visszamenőleg; továbbá erkölcsi bizonyítványt, vagyoni bizonyítványt, nemzethűségi bizonyítványt is.

Mindenki tudja, hogy ezeknek az iratoknak a beszerzése rendkívüli nehézségekbe ütközik, sőt sokszor egyenesen lehetetlenség. Azért hasonlíthatatlanul könnyebb azok helyzete, akik a bécsi döntés, illetve az ezzel kap-

csolatos 1940. évi 26-ik törvény-cikk alapján kérik a magyar honosságot. Ehhez azonban a fennálló rendelkezések értelmében azt kell igazolni, hogy a kérvényező 5 évig megszakítás nélkül az anyaországhoz visszacsatolt területen lakott.

Kétségtelen, hogy ez az intézkedés sok esetben indokolt lehet. Seregesen gyűltek ugyanis az erdélyi részekbe galíciai zsidók és okirályságbeli románok, akik esetleg csak rövid itt-tartózkodást tudnak igazolni és akik számára nem is kívánatos a magyar állampolgárság megadása. De viszont igen nagy azoknak az iparosoknak, kereskedőknek, munkásoknak, szabadfoglalkozásuaknak, hivatalnokembereknek a száma, akik a felszabadult részekben születtek, itt laktak évtizedeken át, de az utolsó öt esztendőben, hosszabb-rövidebb ideig, vagy a román megszállás alatt maradt erdélyi részekben, vagy az okirályságban, különösen Bukarestben keresték a kenyérüket, családjától ott laktak s ott voltak bejelentve is. Ezeknél indoklatlanok látszik, hogy a bécsi döntés szövegétől eltérőleg arra kötelezzék őket, hogy öt év megszakítás nélküli itt-tartózkodást igazoljanak.

Beláthatatlan nehézségek származhatnak ebből. Máris rengeteg nagyváradi lakos ácsorog a városházán, az illetékes hivatal előtt, különösen olyanok, akik iparendélyt vagy más

jogosítványt akarnak szerezni, amihez szükséges az állampolgárság igazolása. Ezek számára reménytelen kálvária-járást jelent az öt évi itt-tartózkodás igazolásának kötelezettsége. Mert ha más úton a visszahonosítás útján óhajtanak állampolgársági bizonyítványhoz jutni, esetleg hónapokig nem lesznek abban a helyzetben, hogy szabályszerű jogosítvánnyal bármilyen kereseti foglalkozás gyakorlásához fogjanak.

S a közönség nagyrésze még nem is eszmélt reá a honossági bizonyítvány beszerzésének szükségességére. Efelőre csak azok jelentkeznek, akiknek máris körmükre égett a dolog, no meg — igen nagy tömegekben — a zsidók, akik mindig fűrészébbek előrelátóbbak, mint a keresztény magyar polgár.

Valami kisegítő megoldást kellene találni, olyat, amely a nem kívánatos jövevények számára csakúgyan megnehezíti a magyar állampolgárság igazolását, illetve annak végleges megszerzését, de könnyebbé, rövidebbé teszi az eljárást az olyan magyar emberek részére, akik a román megszállás utolsó öt évében szülőföldjükről idegenbe kényszerültek, de most hazatérve, teljesíteni akarják állampolgári kötelezettségeiket, rendezni óhajlják ügyüket és — dolgozni szeretnének.

(j. b.)

A LEGUJABB NÉMET TALÁLMÁNY A ZAJTALAN REPÜLŐGÉP

Berlinből jelentik: A repüléstechnika egyik legnagyobb problémája az, hogyan lehetne a motor zaját csökkenteni. A polgári repülés körében is sokat foglalkoztak ezzel a kérdéssel, de természetesen sokkal nagyobb jelentősége van annak hadiszempontból. Köztudomású, hogy az ellenséges repülőgépek közeledését motorjuk hangja árulja el, ezt a zajt „füllelik le” a légvédelmi alakulatok. Az a légi erő tehát, amely először lesz képes gépeit zajtalaná tenni, óriási előnyhöz jut. Németországban néhány év óta nagyszabású munka folyik ennek a célnak elérésére, a legkiválóbb konstruktorok egész sora kísérletezik laboratóriumokban és repülőgépgyárakban. Szakkörök véleménye szerint a megoldás titkára már rájöttek, az alapelveket tisztázták és a kutatások olyan stádiumba értek, hogy a gyakorlati megvalósítás talán már csak igen rövid idő kérdése.

A hannoveri Clemens Baatz művek laboratóriumában érték el eddig legnagyobb sikert. Kühne mérnök és a német népaútó híres konstruktőre: Porsche vezetésével folytak itt a munkák olyan eredménnyel, hogy a berlini technikai társaság zártkörű ülésén már be is számolhattak róla. Az általuk gyártott zajtalan motor hengereit kizárólag könnyű fémekből készítették és autothermikus dugattyúkkal látták el. Kühne mérnök bejelentette, hogy tapasztalata szerint a dugattyúk legelőszűbb alakja nem kerek, hanem tojásdad. Arra törekedett, hogy a motor mozgatható részeit csökkentse, illetőleg úgy szerelje őket a kardán-tengelyre, hogy működés közben ügyszóván semmi zaj

ne keltsenek. Körülbelül nyolc hónappal ezelőtt került az első benzinüzemű, zajtalan robbanómotort elkészítenie és jelenleg hasonló elvek szerint igyekezik átalakítani a Dieselmotort is. A dessaui Junkers-gyárak vezető mérnöke, Zindel dr. különös eredményeket szerzett az új motorok tervezése terén és főleg gyakorlati tanácsokkal szolgál.

A munka nehezen tehát a német technikusok túl vannak, de mosi következik egy nem kevésbé fontos feladat: a tömeggyártás problémájának megoldása. Igen sok részét az új motornak tovább kell tökéletesíteni, mielőtt az gyakorlatilag is használható lesz.

Az Északi-tenger partvidékén és Lengyelországban a németek már próbarepüléseket végeztek a zajtalan motorral felszerelt repülőgépekkel. A gépkocsik zaja az utakon már elnyomja az egészen alacsony repülőgépek hangját, amelyek szinte némán úsznak a levegőben, mint vízben a halak.

S. L.

A japán csapatok elfoglalták Ningpo kínai kikötőt

Sanghajból jelentik (Reuter): Hivatalosan jelentik, hogy a japán csapatok a késő reggeli órákban elfoglalták Ningpo, fontos kínai kikötővárost.

Sanghajból jelentik (Reuter): Pénteken sajnálatos összetűzés történt. A francia engedményes terület rendőrsége harcra keveredett a város kínai testőrségével.

A drága, az aranyos...

— Aranyos, pici csöpiém! Drágaságom! Gyere szépen haza! Meglásd, mit kapsz majd onyucitól.

Jaj, nem is tudom, mit adjak már neki. Semmi sem izlik. Olyan válogatós, olyan finnyás.

Kihajoltam az ablakon, hogy meglássam az aranyos pici csöpiét, aki olyan finnyás, válogatós, hogy anyuci azt sem tudja, mit főzzen neki.

Mert a fenti ömlengés nyitott ablakon keresztül hallatszott be szobámba az utcáról. Kihajoltam és figyelmesen körülnéztem, de sehol sem láttam „aranyos, pici csöpiét.”

Az utca tulsó felén két puccos dáma sétált a koratavaszi napsütésben.

Mellettük ugrándozott egy hófehérre mosott, hosszúszerű nyüvedt, csipás, agyondédelgetett kis dög — szakértők szerint fajtszta selyemszörű öleb-pincsi — s olyan éktelen vonítózást csapott a dédelgetésre, hogy csak úgy csegett bele az utca.

— Te vagy hát az aranyos, pici csöpike — fojtom magamba a mérget! A drága, az egyetlen, „aki” olyan válogatós, „aki” annyi gondot okoz kényes gyomrával anyucinak!

Csak nagynehezen tudom túrtöztetni magam, hogy le ne kiáltsak ablakomból a vérlázító jelenet szereplőihöz:

— Nem szégyellik magukat? Tudják-e, hogy mit csinálnak?

Nem is olyan régen fiatal munkás kopogtatott be szerkesztőségünkbe és arra kért, hogy valamilyen munkaalalmat szerezzünk neki, mert szeretne hűsvétra kenyeret tenni családjára asztalára. Gyermek van, felesége van, szülei vannak. Olyan áhítattal, tisztelettel mondta ki a szót: kenyér, hogy megborzongtam bele.

Valami baj van az emberek körül. A kutyasétáltatók nagyon megszapordtak. Az ölebek elfoglalják a gyermek helyét. Nem jut kenyér a gyermeknek az ölebek, az „aranyos, pici csöpségek” miatt. Puccos dákák pompáznak, páváskodnak a korzón mindenféle fajtszta dögökkel és leszorítják onnan a gyermekeket. Maholnap letiltják a kutya nélkül odamerészkedőket. Maholnap szégyelni fogják az anyák gyermekeiket. Különösen, ha az ölebek és gazdáik kiszorítják őket helyeikről.

nyevgt-jjünstrllpö snrduletaoih snrdls
Valamit tenni kellene Szép magyarosát és szociálist. Meg kellene szervezni a kutyás dákák munkaszolgálatát. Szegény sokgyermekes anyákhöz kellene őket beosztani mosni, vasalni, takarítani, gyermeket pesztrálni Hadd ismerjék meg a gyermekeket. Hadd tanulják meg, hogy vannak a világon más „aranyos, pici csöpségek is”, mint agyondédelgetett dögök.

A kutyás dákákra pedig vessenek adót, olyat, hogy egyszer s mindenkorra menjen el a kedvük kifésült, himosdatott agyonbecézett dögök sértálatásától. (P. I.)

London bombázásakor sértetlen maradt a magyar kolónia. Budapestről jelentik (MTI) A magyar királyi külügyminisztérium ezután közli, hogy a legutóbbi London elleni légitámadás során a magyar kolónia tagjai közül senkinek sem történt baja.

Frenczel Sándor

ütkör és üvegcsiszolda

Tábla-üveg nagy raktár
Képkerekezés

Falburkoló üvegcsempék
gyári lerakata

Nagyvárad, Szt. Janos u. 44-48.

Telefon: 19-13

AZ ALBÁNIAI OLAJVIDÉK

Mit jelent Albánia az olaszoknak?

A nagyközönség előtt kevésbé ismeretes, hogy az albán tengerparton végig, 60 kilométeres sávban olaj-, aszfalt- és földgáz fordul elő. Némely helyen, mint Valonánál, a Vijosa és a Devolli völgyében az olaj és a gáz a földből elő is tört.

Mikor, kb. 15 évvel ezelőtt felfedezték ezt a természeti kincset, megindult az olajláráságok rohama a termelési jogok megszerzéséért. Az angolok győztek. Az Angol-Persian Company el a koncessziót a legfontosabb területre. De az engedély hasznosításával nem élt. Az akkori albán kormány holdanként 3 arany frankot, vagy a kitermelt olaj és gáz 14 százalékát kötötte ki magának. Így a termelés egyrészt túl drága volt, másrészt az angol társaságnak ugyanis az volt a fontosabb, hogy a legkiadósabb termelő hely ne jusson a versenytárs kezére.

Ugyanígy járt el az az amerikai Standard Oil Co. és egy francia társaság is, kik összesen 120 ezer hold területet szereztek meg.

Csak Olaszország, mely Berati környékén a Devolli völgyében bérlet területet, látott hozzá az olajlárásához, mivel a honvédelmi érdek minden olajtermelési lehetőség kihasználását megkövetelte, bármily csekély és drága is volt az.

Ugyanakkor kénytelen volt Olaszország a Mossul Oil Field Co. részvénységétől is megválni, mert belátta, hogy háborus bonyodalmak esetén úgy sem vehetné hasznát a moszuli olaj hozamának.

A Berati olajterület gazdagságát összesen 10 millió tonnára becsülik. A jelenlegi évi 300.000 tonna termelés mellett tehát 30 év alatt kimerülne. De valószínűleg hamarabb is bekövetkezik az elapadás, ha a termelés fokozása tovább is olyan namban fejlődik, mint eddig.

1935-ben készült el a 86 kilométer hosszú csővezeték Valonáig és a tengerparti Krio Nero kikötőig. 1937-ben Kucovaban készen állott 2 négyezer köbméter irtóertő tartály. A Valonai vezetékkel az olaj a velencei és tiumei tisztítótelepekbe került.

1936-ban az összes furások összege

meghaladta a 73 kilométert. Az elszállított nyersolaj pedig 36.000 tonnát tett ki. Ez a szám 1939-ig évi 105.000 tonnát ért el, 1940-ben pedig 300.000 tonna volt.

Ma körülbelül 500 futólyuk lehet üzemben. Mintán az albán olaj 700-900 méter mélységben található, s naponta 10 métert fúrnak, így kb. 2-3 hónapig tart egy-egy furólyuk termelésre való előkészítése.

Az olaszok a háboruba való belépés óta természetesen az idegen koncessziók területén is hozzáálltak a kiaknázáshoz. Évi átlagban kb. 200 új furóhely megnyitására került sor. Most a görög háború következményeképpen az olaj lelőhelyek egyrésze el-

veszett, a többi pedig elég közel került a háborus arcvonalhoz. A termelés folytatása mégis elsőrendű hadi érdek lévén, az mindenáron fokozzák, de még, ha a remélt évi 600.000 tonnát el is érnék, akkor sem elégíti ki távolról sem a kb. 8-9 millióra becsült háborus szükségletet.

A külföldi behozatal főleg Romániából érkezik és méreteire következtetni enged, hogy pl. 2 ezer liter bor szállítására szolgáló tartálykocsit olajszállításra vettek igénybe és alakították át.

Az olajkérdés így megvilágítása után még inkább érthető Albánia birtoklásának fontossága az Olasz Birodalom szempontjából.

Ideiglenesen rendezést nyer a román földreform során elvett legelők ügye

Budapestről jelentik: (MTI.) A kormány a román uralom alól felszabadult keleti és erdélyi országrészen a román földreform során szerzett egyes legelők használatának ideiglenes rendezéséről szóló rendelet kiadását tárgyalta. A rendelet megfogalmazásában kiemelt szerepet kap a legelők céljaira szerzett ingatlanszerzéseket felül kell vizsgálni és indokolt esetben a község legelő szükségletének sürgős kielégítése céljából annak egyrészt a kérelmező községek ideiglenes használatára lehet bocsátani.

lete szerint a legelők céljaira szerzett ingatlanszerzéseket felül kell vizsgálni és indokolt esetben a község legelő szükségletének sürgős kielégítése céljából annak egyrészt a kérelmező községek ideiglenes használatára lehet bocsátani.

Szombattól már féláron lehet Budapestig utazni a Nemzetközi Vásár kedvezményével

Budapestről jelentik: Ismeretes, hogy május 2-án nyílik meg az idei Budapesti Nemzetközi Vásár, hogy 11 napon át megint odatárja országvilág elé a magyar iparnak minden új alkotását és csodáját, de meg egy sereg külföldi ország minden ipari és nyersanyag kincsét is. A Vásár vezetőségéhez szakadatlanul érkező bejelentésekből máris kétségtelen, hogy aki csak teheti — mindenki Pestre igyekszik, mindenki igénybe akarja venni azokat a jelentős kedvezményeket, amelyeket ez a vásár nyújt

látogatóinak. E kedvezmények igénybeviteléhez semmi egyéb nem kell, csak „vásárigazolvány” és ílyet bárki szerezhethet magának minden utazási irodában és a vásár minden tb. képviselőjénél.

A vásár kétségtelenül legnépszerűbb kedvezménye a féláron való utazás lehetősége. Vasuton, hajón, bármely kocsiostályon bárholonnan féláron teheti meg a vásárigazolvány tulajdonosa a budapesti utat. Ez, valamint az autobszjáratokra szóló jelentős kedvezmény már szombaton, április 26-án hajnalban életbelép. A vásárlátogatóknak legkésőbb május 2-án délután 12 órájától május 13-ikának éjfélig érvényes a féláru utazási kedvezmény. A Vásár május 2-től 12-ig tart.

Egyéb jelentős kedvezményeket is élveznek a vásárlátogatók. Budapestről bármely vidéki állomásra és onnan vissza tehetnek egy utat 33 százalékos menetdíjkedvezményvel. Budapestben való tartózkodásuk idejére megfelelő lakás biztosítását kérhetik a Székesfőváros Idegenforgalmi Hivatalától. A Vásár pénztáránál rengeteg kedvezmény (színház, mozi, látványosság, stb.) igénybevitelére jogosító szelvényfüzetet kérhetnek és kapnak. De rendelkezésükre áll olcsó napi villamosjegy és ma talán még az is értékes kedvezménynek számít, hogy a Vásár területén egyáltalában nem lesz hústalan nap, sem egytál étel. Egyébként a Vásár hatalmas város már teljesen felépült és most már a pompás csarnokok belső kiképzése és az áruk kirakása folyik csaknem éjjel-nappal tartó munkával, hogy a megnyitás percére minden ott legyen a maga helyén.

Tanári vizsga a konyhában

Letette az esküt a Bottó-féle Háztartási és Gazdasági Iskola tanári kara

Nagyvárad. Saját tud. A nagyváradi Bottó Ferenc alapítványú Háztartási és Gazdasági Iskolát mindig úgy ismerték országszerte, hogy azok a lányok, akik nem tanulhatták meg otthon a főzést, a háztartás sokágu tudományát, a Bottó-féle „főzőiskolából” mint kész háziasszonyok kerülnek ki az életbe. Hosszú kényszerű stagnálás után az ősszel ismét megkezdte működését a nagyváradi Bottó-féle háztartási és gazdasági szakiskola, amelynek növendékeit Horváth Ilona igazgatónő, dr. Kovács Sándorné, Tempfli Erzsébet és Skonda Erzsébet tanárnők vezetik be az otthon, a konyha, a gazdaság sokféle tudományába.

A lelkes tanári kar kinevezése annak a becsületes és sikeres munkának elismerése volt, melyet a tanárok végeznek azért, hogy a növendékeket úgy elméletileg, mint gyakorlatilag alaposan felkészítsék mindarra, amit, mint jövőző keresztény magyar asszonyoknak és anyáknak tudniuk szükséges. Az igazgatónő és a tanári kar tegnap tették le az esküt és most még lelkesebben készülnek az év végén szokásos „főzővizsgára” növendékeik seregével, hogy bizonyítsák: a Bottó-iskola hézagpótló, jó munkát végez Nagyváradon.

Egyetértő munkából csak jó származhatnak

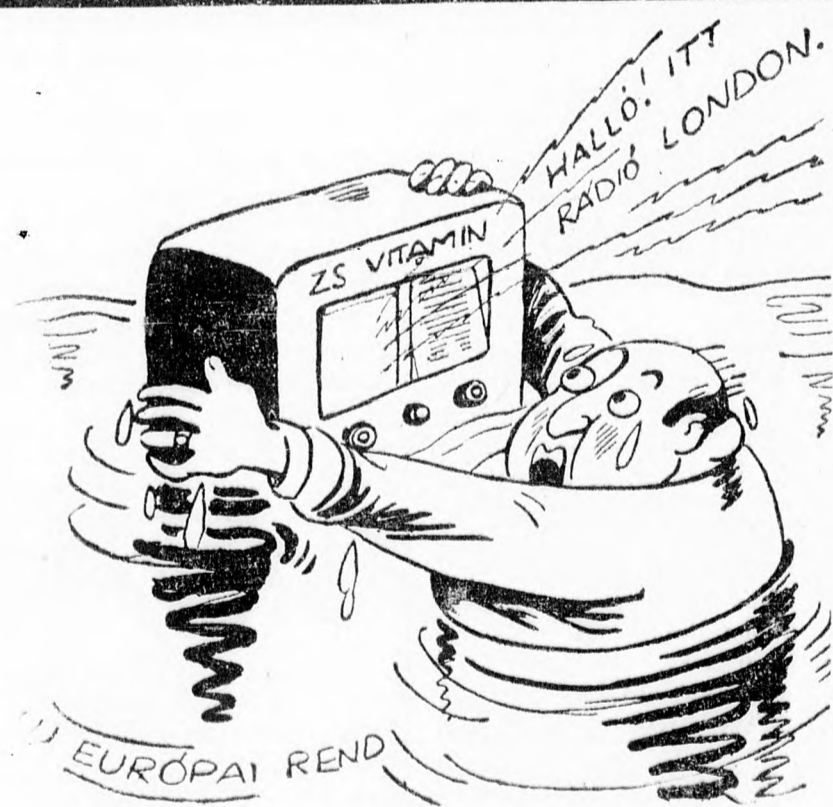
A földművelésügyi miniszter a mezőgazdasági érdekképviseletek együttműködéséért

Budapestről jelentik: (MTI.) Bárány Dániel földművelésügyi miniszter hétfőn délben értekezletet tartott a mezőgazdasági kamarák elnökeivel és igazgatóival, valamint az EMGE vezetőivel. A földművelésügyi miniszter megnyitó beszédében a következőket mondotta: „Nagy súlyt helyezek a földművelésügyi igazgatására és a mezőgazdasági érdekképviseletek együttműködésére és összhangjára.

Az értekezleteket rendszeresen kívánom, mert az érdekképviseleteken keresztül is állandóan tájékozodom a gazdák és a mezőgazdasági munkásság helyzetéről, törekvéseiről és óhajairól. Számítok a mezőgazdasági kamarák megértésére és meg vagyok győződve arról, hogy az egyetértő munkából a magyar mezőgazdaságra csak jó származhatnak. Az elhangzott különböző felhívásokra a miniszter részletesen válaszolt.

Bárdossy miniszterelnök politikai beszámolója a képviselőházban

Budapestről jelentik: A képviselőház csütörtöki ülésén Bárdossy miniszterelnök hosszabb beszédben ismerteti elgondolásait és célkitűzéseit, egyben a bel- és külpolitikai helyzetről általános áttekintést ad. Híre jár, hogy a miniszterelnök beszédét ezúttal nem követi vita.

A javithatatlanok

Belvárosi mozgóban
Szerdán utoljára: **ABOR**
Csütörtökön:
KORRA TERRY
Rökk Marikával

Tel. 13-51. Korona Filmszínház Kossuthu. 1
Szerdán utoljára a ragyogó sikerű
Édes mostoha
A legbájosabb magyar film.
Csütörtöktől
Szeressük egymást

Csütörtökön indul Apolló Filmszínház
Kabos, Tolnay Klári és Turay Ida, vigjátékával
Egy leány aki nem olyan
Ma utoljára: Deanna Durbin:
Három kis angyal

„Magyar Lapok” gyűjtése az árvizkárosultakért

A csikkarcfalvi római katolikus egyházközség hívei adományai részletezésének folytatása:

Zágoni Lajos 2, Keresztes Sándor 2, Ájvász János jegyző 2, Bíró András 2, Ferenc József 2, Király Lajos 2, Albert József 2, id. Gidró Alajos 2, Kosza János tanító 2, Both József 1, Papp Simon kereskedő 1, János Ignác 1, Bálint Vilma 1, Kibovics Áván 1, Bálint István 1, Gidró János Jánosé 1, Bíró Lajos 1, Szabó István 1, Hajdu Ferenc 1, özv. Kató Józsefné 1, Antal Gergely 1, Antal István 1, ifj. Bálint Ignác 1, Kálmán Félix 1, Bogács Ferenc 1, Kálmán Ignác 1, Gidró József 1, Szabó Gergely 1, id. Bálint Ágoston 1, Gál András 1, Gidró Gergely 1, Molnár János 1, Sándor Károly 1, Bálint Ferenc 1, ifj. Kosza András 1, Karda Ágoston 1, Baric Veron 1, Bogács István 1, Both László 1, Sugár Márton 1, Albert János 1, Gál Sándor 1, Bálint Ignác József 1, Both Árpád 1, Emre Károly 1, özv. Boltrez Istvánné 1, id. Both András 1, Booth Sándor, Antal József, Albert András 1, Kosza András Barabásé 1, Karda Márton 1,50, Bíró János 1, Bálint Lajos 1, Gidró István Félixé 1, Horváth Erzsébet 1, Mészáros Ferenc —80, özv. Gidró Antalné —80, Székely András —60, Bartha András —60, 50 fillért adományoztak: id. Mészáros József, Mészáros Gergely, Gidró Mihály, Bogács József, Karda Alozi, Gidró István László, Gidró László, Bogács Antal, Karda András, Gidró Ferenc Ároné, Szabó József Károlyé, Karda Mihály, özv. Tankó Istvánné, Farkas Lajos, Gidró Ignác, Mészáros András, Kálmán István, ifj. Gidró Alajos, Karda Imre, Gidró Mátyás, ifj. Gidró Jeremiás, Miklós Aloziné, Karda Károly, Simon im-

re, Birta Dániel, Bartalis József, Gidró Gergely, Borsa Flóra. 40 fillért adományoztak: Birta Ferenc, ifj. Bartis Dénes, ifj. Karda Ágoston, Németh Sándor, Ferenc János, 30 fillért adományoztak: Németh Szilveszter, Németh János, Szabó Péter, Sugár Gergely, Gegő István, György József, Miklós József, Kosza József, Gidró Dániel 26, ifj. Bíró József 24, 20 fillért adományoztak: Gidró Ágoston, Gál Barabás, Tatzel Rudolf, Bálint Antal, Bogács Ágoston, Bíró Péterné, Miklós Ferenc, Bálint János Jánosé, Szentés József, özv. Gidró László-

né, Sánta Gergely, Gidró Ignác, Gidró Gergely, Szabó Károly, Gidró Ágoston, Gidró Ágoston A., Péter József, Gidró Ignác J., Bíró István, Balázs István, Sugár Károly, Szabó Barabás, Vizi Istvánné, Gidró János Péteré, László József Ferencé, Baric Sándorné, Asztalos Béláné, 10 fillért adományoztak: ifj. Gidró Gergely, Both András, Ferenc Ambrus, Deák István, Mészáros János, Bíró Antal, Sugár Antal, Gidró János, Szigyártó János, Kálmán András, Bíró Alajos, id. Szabó Károly, Bálint István, Kálmán János, Péter Albert, Simon János, Birta István, Gál Antal, Both Ignác, Gidró Imre, özv. Gidró Dénesné, Kosza Mihály, id. László András —16, 12 fillért adományoztak: id. Mészáros János, Szabó Dénes, Tankó Antalné, Bálint Péter —8, összesen 253.— P-t.

A kormány gondoskodik a kisemberekről

A közszükségleti cikkek árainak emelkedése szükségessé tette a munkabérek emelését

A Magyar Távirati Iroda jelenti: A Budapesti Közlöny keddi száma közli az árellenőrzés országos kormánybiztosának két rendeletét a szénárak szabályozásáról. Az egyik a hazai bányákban termelt szén árához termelés és minőség szerint felárakat engedélyezett. A másik rendelet pedig szabályozza a szénkereskedelem által felszámítható haszon kulsát.

NYOLCSZÁZALÉKOS MUNKABÉR-EMELÉS

A kormány újabb rendelete nyolc százalékkal emelte a munkabéreket.

A munkabérek nyolc százalékos növelésével a kormány a rendkívüli viszonyok következtében előállott drá-

gulást kívánta ellensúlyozni. Egyizben már történt ilyen emelés. Múlt év októberében hét százalékkal emelték a munkabéreket és tisztviselői fizetéseket.

A mostani újabb nyolcszázalékos emeléssel együtt az 1939. évi szeptemberi helyzettel szemben tehát tizenöt százalékos a növekedés.

A munkabérek és fizetések ismert okokból nem növelhetők teljes mértékben. Az élelmiszerek és egyéb közszükségleti cikkek árának emelkedését nem szabad azonban figyelmen kívül hagyni.

Az élelmiszerek egyes nyersanyagok és ipari cikkek árának növekedése ellenére változatlan maradt a lakbér, amelyet a kormány annakidején megfagyósított.

A lakbér pedig számottevő tényező, mert a lakosság tekintélyes része keresetének jelentős hányadát költi lakbérre.

A kormány igyekszik, hogy a dolgozó néprétegek megélhetési gondjait mérsékelje. Ezért megjavította a munkabéreket.

TIZENÖTSZÁZALÉKOS BÉRPÓTLÉKOT KAPNAK A BANYÁSZOK

A Budapesti Közlöny keddi száma közli a m. kir. minisztériumnak rendeletét, amely szerint az iparban, kereskedelemben, valamint a bányászatban és kohászatban, a munkaadók az 1940. évi május 1-iki munkabér után 15 százalékos bérpótlékot kötelesek fizetni. Felhatalmazza a rendelet a munkaadókat arra, hogyha az alkalmazott bérét 1940. október 5-ike után felemelte, azt a bérpótlékba beszámíthatja.

A rendelet hatálya alá nem tartozó magánalkalmazottak fizetési pótlékának felemelésére nézve is rövidesen döntenek.

Elfogták a bántalmazott asszony védelmében bicskázó ismeretlen férfit

A Magyar Országos Tudósító jelenti: Nagypéntekre virradó éjjel Lengyel István és Üregi Ferenc egy csepeh vendéglőben kártyáztak. Záróra után indultak haza. Lengyel Ist-

ván felesége szemrehányást tett, amire Lengyel ütlegelni kezdte, úgyhogy az asszony kiszaladt az udvarra és segítségért kiáltott. Egy ismeretlen férfi bevitte az asszonyt a lakásba, de ott Lengyel továbbra is ütlegelte.

Közben Üregi is megjelent és felelősségre vonta az ismeretlen férfit. Mindketten nekítámadtak. Az ismeretlen férfi szorongatott helyzetében bicskáját előrántotta és azzal Üregit és Lengyelt oly súlyosan megsebesítette, hogy mindketten meghaltak. Hétfőn délután előállították Adány István 40 éves géplakatost, aki beismerte, hogy ő vette védelmébe az asszonyt. A főkapitányságon őrizetbe vették.

Vitéz Somogyvári Gyula

művei:

Virágzik a mandula kötve 6.— P
Ne sárguli, fűzfa! „ 8.50 P
Es Mihály narcott „ 8.— P
Mégis élünk „ 7.— P
„ „ fűzve 5.— P

Kaphatók könyvosztályunkban.

SZÍNHÁZ

Repülőgépen érkezett Fedák Sári Nagyváradra

Ma reggel repülőgépen érkezett meg Nagyváradra Fedák Sári és a délelőtti folyamán már részt is vett a Gyergyói bál próbáján.

Nagyvárad vendéglátéka alkalmával két híres szerepét játsza el Fedák Sári. A Tokaji aszuban a Tarcali Darázs Katalint, míg a Gyergyói bálban Bodolay Katinkát, Fedák Sári nagyvárad vendéglátéka a színházi év eseménye.

A színház elővételi pénztára ostrom alatt áll. — Tömegesen vásárolják a jegyeket elővételtben minden előadásra.

A színház igazgatósága kéri az igen tisztelt közönséget, hogy jegyeikről elővételtben gondoskodni sziveskedjenek, mert az előadás napján a pénztárnál jó jegy nem lesz kapható.

Gyergyói bál Fedák Sárral

Budapest után, minden vidéki színházat megelőzve Nagyváradon mutatják először Huszka-Szilágyi Sári sikerű briliáns daljátékát a Gyergyói bált Fedák Sárral a női főszerepben. Fedák Sári Budapesten több mint kétszázszor játszotta ezt a szerepet a legnagyobb siker mellett. A színház igazgatóságának nagy anyagi áldozatok árán sikerült Fedák Sári néhány napi vendég szereplésre megnyerni.

A Gyergyói bál nagyvárad előadása egyik kimagasló eseménye a szezonnak. Tihanyi Vilmos főrendező művészi rendezése mellett teljesen új díszletekkel, ragyogó kiállításban kerül színre ez a nagyhatású operett amelyben az egész operett együttes részvesz. A teljesen új díszleteket Kovall István, a budapesti Nemzeti Színház díszletfestője festi. A Gyergyói bál előadása minden eddig elhomályosított.

A Gyergyói bál csütörtökön, pénteken, szombaton este, vasárnap délután és este kerül színre, mindenkor emelt helyárakkal, mely előadásokra semmilyen kedvezmény nem érvényes.

Heti műsor:

Kedd délután 4 órakor: **Hajnalodik**. Filléres helyárakkal.

Kedd este 8 órakor filléres helyárakkal: **Aranykalász**. Helyárak 30 fillértől 120 fillérig.

Szerda este 8 órakor Fedák Sári vendégfelléptével: **Tokaji aszu**, operett. — Mérsékelt emelt helyárakkal.

Csütörtök este 8 órakor Fedák Sári vendégfelléptével: **Gyergyói bál** Mérsékelt emelt helyárakkal.

Péntek este 8 órakor: **Gyergyói bál**. Fedák Sári vendégfelléptével. Mérsékelt emelt helyárakkal.

Szombat délután 4 órakor: **Aranykalász**.

Szombat este 8 órakor: **Gyergyói bál**. Fedák Sári vendégfelléptével. Mérsékelt emelt helyárakkal.

Vasárnap délután 4 órakor: **Gyergyói bál**. Fedák Sári vendégfelléptével. Mérsékelt emelt helyárakkal.

Vasárnap este 8 órakor Fedák Sári bucsufelléptével utoljára: **Gyergyói bál**.

H I R E K

Szerkesztőség és kiadóhivatal:
NAGYVÁRAD.
SZILÁGYI DEZSÓ-UTCA 5 SZAM.

ELŐFIZETÉSI ARAK: Egész évre 30.
 félévre 15, egy óra 2.50 pengő
 Egyes szám ára 10 fillér

Telefon: 12-27.

Postatakarékpénztári csekk számlánk
 száma: 72.301.

Kéziratokat nem őrzünk meg és nem
 adunk vissza

Huszonkét évig rejtgetett nemzeti-színű lobogót ajánlottak fel a pénzügyigazgatásnak, Nagyvárad. Saját tud. Hegedüs Ottó ny. főhadnagy, nagyvárad lakos a helybeli magyar királyi pénzügyigazgatásnak beadvány kérelmében egy magyar címerrel ellátott, 22 évig rejtgetett hatalmas nemzeti lobogót küldött be mint beadványban mondja azért, mert úgy gondolja, hogy ez a sokat dugdosott, annyi viszontagságot átélit, 22 évig sötétségben bujkáló kincsünk többet érdemel egy család megbecsülésénél és méltó arra, hogy egy középület ormáról hirdesse ezentul a magyar igazság beteljesülésének elindulását. Adná a jó Isten — mondja tovább a beadvány, — hogy e színű jelentőségét minden magyar ember megértse, átérezze s életét ezek szerint rendezze be. — A nemzeti lobogót a pénzügyigazgató köszönettel vette át megőrzésre addig is, míg annak elfogadása kérdésében a pénzügyminisztérium döntése leérkezik.

Átmenetileg román közcélokra használják fel a temesvári piarista főgimnázium iskolaépületét. Temesvárról jelentik: Az itteni piarista főgimnázium iskolaépületét átmenetileg román közcélokra használják fel. Ezért ebben az épületben működő tanintézeteket egyelőre más épületekben helyezték el. A piarista főgimnázium előadásait az alami német reálliceum épületében tartja délutánonként két órától estig hét, esetenként esti nyolc óráig. A katolikus magyar főgimnázium előadásait a Banatia épületében tartja, ugyancsak a délután folyamán, amikor a Banatia tanintézetben már nincsen tanítás. A katolikus magyar tanoncskolát valójában szintén az állami német liceum épületébe helyezték át.

A budapesti olaszok is megünnepelelték Róma alapításának átvfordulóját. Budapestről jelentik: (MTI) Hétfőn délután az olasz kulturintézet és a budapesti olasz fascio együttesen ünnepelte Róma alapításának 2694-ik évfordulóját az olasz intézet székházában.

A Biharmegyei Orvos, Gyógyszerész és Természettudományi Egylet április 23-ikán szerdán délután 6 órakor a dr. Kecskeméti Lipót gimnázium rajztermében szakülést tart. Tárgy: Dr. Klein Ernő: Az alvásról.

Egységes magyar gyorsírást, 10 ujas vakírást és gépirást a nagyváradai átképző szaktanfolyamon tanuljon. A tanfolyam alapos kiképzést nyújt még levelezésből és helyesírásból is. Beiratás egész nap, Mussolini tér 10 szám, I. emelet.

Lezuhant egy kiváló olasz műrepülő. Milánóból jelentik: Az olasz lapok kegyeletos megemlékezéssel adóznak Oscar Mollinari repülő őrnagynak, aki gépével lezuhant. A parancsnoksága alá tartozott repülőzászlóalj 50 légi győzelmet aratott az új európai háborúban. Az őrnagy 35 éves volt és egyike a legkiválóbb műrepülőknak. Evekkel ezelőtt Dél-Amerikában is járt az egyik műrepülő osztaggal, annak parancsnokaként. A venezuelai kormány akkor meg is bízta a venezuelai repülőiskola megszervezésével.

Újból közlekednek MITROPA-hálókocsik Budapest és Berlin között. Berlinből jelentik: Huszonhárom év után, 1941 május 5-én közlekednek először a német hálókocsi társaság MITROPA hálókocsiai Budapest és Berlin között. Az új tervezet szerint a hálókocsik Budapest—München—Nürnberg—Frankfurt—Köln és Berlin között közlekednek és ezáltal közvetlen hálókocsi összeköttetést létesítenek Magyarország és Németország között. Tervezték továbbá egy új hálókocsi összeköttetést létesíteni Bukarest és a többi Balkán államok fővárosaival is.

A német kormány délkelet-európai gazdasági megbízottja Budapestre küldte. Pozsonyban jelentik: (B. T.) Naimbacher Herman követ, a délkelet-európai gazdasági külön megbízott, a német kormány megbízásából Pozsonyba érkezett hogy illetékes szlovák tényszerzőkkel gazdasági természetű megbeszéléseket folytasson. A tárgyalások befejezése után Budapestre és Bukarestbe is ellátogat.

HÁROM NAPON BELÜL ÁT KELL VENNİ A CIPŐTALVÁNYOKAT. Nagyvárad thj. város közlése: Hivatala a következő hirdetményt adta ki: A Közlelmzési Hivatal értesíti az érdekelteket, hogy akik cipőjegyüket 3 napon belül nem veszik át, azok igényjogosultságukat elvesztik. Az a körülmény, hogy kinek az igénybejelentése bírálatot el kedvezően, az illetékes cipőkereskedőnél vagy cipőiparosnál tudható meg.

Hány fajta bolha él a földön? A Buvár április száma írja: A bolha, ez az eleven kis vérszopó állat, mindenütt megtalálható a földön. A tudósok sokat tanulmányozták már életét. Eddig már közel 800 fajt írtak le. Érdekes, hogy Linné még csak kétféle bolhát ismert és 1880-ban Németországban csupán 14 fajt tudtak felsorolni. A bolha teste különben 13 szelvényből áll, melyből 9 a potrohra, 3 a torra és egy a fejre esik.

HAT FEGVEGŐT TARTÓZTATTAK LE BUDAPESTEN. Budapestről jelentik: (MOT) A főkapitányság fogház. és tolonc osztályához újabb hat fecsegőt állítottak elő. Közülük ötöt átadták a főkapitányság bünygyi osztályának ahol előzetes letartóztatásba helyezték őket, mert tettük súlyosabb elbírálás alá esik. A hatodik fecsegőt a tolonc ügyosztály internálta.

Cserebogárból kocsikenőcs. A Buvár április száma írja: Dániában egy cserebogárrajzás alkalmával 3.75 millió kg. cserebogarat pusztítottak el. Mintegy 1200 állat sulya rug egy kilóra, az összegyűjtött tömeg tehát majdnem ötmilliárd cserebogárnak felel meg. Ez olyan tömeg, hogyha egymás mögött felsorakoztatnók az állatokat, két és félszer megkerülné a cserebogárné az Egyenlítőt. Érdekes ötlettel igyekezett hasznosítani egy alkalommal valaki a tengernyi kártékony rovar, nevezetesen kocsikenőcs gyártására ajánlotta. A cserebogárból készült kocsikenőcs azonban nem vált be.

NAGY FÖLDRENGÉS SZOVJET-OROSZORSZÁGBAN. Moszkvából jelentik (NTI): Vasárnap két közép-ázsiai szovjet köztársaság területén erős földrengést éretek. A földrengés fészke Kalinaabadtól északkeletre Garm vidékén volt. Ezen a vidéken az új folyamán még néhányszor ismétlődő földrengés volt, amelyek 8—9 erősségű fokuak voltak.

Temetés. Özv. Weitersütz Janosné Szabó Julianna 81 éves korában meghalt. Temetése kedden délután 3 órakor lesz a Haller kápolnából. (Erdélyi „Concordia“.)

Temetés. Tudok Jánosné szül. Dura Mária 33 éves korában meghalt. Temetése április 22-én volt a Steinberger kápolnából a Rulikovszky temetőben. (Caritas.)

50 üveg pálinkát loptak egy kocsmából. Nagyvárad. Saját tud. Tegnap északa ismeretlen tettesek betörték kiserleket meg a Rác János utca 29. szám alatti fűszerüzletbe. A rolló zárját körülvágták de így sem tudták felfeszíteni, mivel belülről biztosított volt a rollóra felszerelve. Bereczky Gyula kereskedő a zajra felébredt, a betörők elmenekültek. Több eredménnyel jártak a betörők Sztrázsa János, Rác János utca 52. szám alatti kocsmájában, amelynek külső rollóját felfeszítették, az ajtót kinyitották és behatoltak a helyiségbe. A betörők 50 üveg pálinkát, 15—20 üveg sört és 10 pengő aprópénzt vittek el. A rendőrség bevezette a nyomozást. A tettesek statáriális bíróság elé kerülnek.

AZ AMERIKAI ERDŐTŰZ ELÉRTE LAKEHURSTOT. Newyorkból jelenti a NTI: A New Jersey államban dühöngő óriási erdőtüz elérte Lakehurstot, az amerikai repülő támaszpontot is. A lángok már csaknem teljesen körülvették a várost. Az erős szél megnehezíti a tűz leküzdését. A tűz megfékezésén sok ezren fáradoznak.

A Hírnök áprilisi száma. Most jelent meg a nagy népszerűségű Hírnök áprilisi száma, a rendezés is gazdagabb tartalommal, amelyből kiemeljük a következőket: P. Boros Fortunát: Nemzetek alkonya. — Husvét a mi legnagyobb ünnepünk. — Szenvedés. — P. Jánossy Béla: Örök feltámadás. — Földes József: A kikelet regénye. — Kiss Lajos: Tavaszi dal. — Mihályi Jenő: A hatvan éves Bartók Béla. — Baráth Béla dr: Házasság és család. — Kocsis László: Három kis vers az őregokről. — Váth János: Erdők két mérföldig. — Mihály László: Szamárfogat. — Nagy Méda: Fadrusz ur... — P. Papp Asztrik: Magdolna. — Beuron... — Thurzó Gábor: Örökharag. — Városi István: Kiváncok. — Pap Jánossy Béla or: Tragikum a halálban. — Papp Asztrik: Mohi regős. — Ábrahám Árpád: Fenyvesek között. — Dr. Damin Margit: Husvét Rómában. — Remetzi Ferenc: A megszorodott fog. — Ferenczy László Marcella: Mirókot legyőzték. — Dorosmai János: Országtanács. — Az őrdög szószéke az éterben. — Nemező Anna: Egy siró férfihoz. — Irodalom. Színház. — Katolikus szemmel. — Szemle. — Aranykedély. — A Hírnök megrendelhető: Kolozsvár, Ferencs zárda. Egy évre 6 pengő, fél évre 3 pengő, egy szám ára 50 fillér.

Az Actio Catholica filmkritikája

„GULLIVER A TÖRPÉK ORSZÁGÁBAN”. Mesejáték néhány örök emberi és időszerű vonatkozással. Erkölcileg közömbös.
 „EGY TAL LENCSÉ”. Szórakoztató magyar vigjáték. Egyetlen zavaró jelenete kivételével erkölcsi tekintetben közömbös.
 „BALKEZES ANGYAL”. Erkölcileg közömbös vigjáték.
 „KORA TERRY”. Meztelen jelenetekkel, erkölcstelen táncokkal telített és testvérgyilkossággal tetézett kémdráma.

Ifjúsági találkozó Biharpüspökiben

Biharpüspöki. Saját tud. Vasárnap délután ifjúsági találkozó volt Biharpüspökiben. A nagyvárad-réti református ifjuság és a Sztárai Mihály Enekkar ment át a szomszédos községbe. — Délután fél négy órakor hatalmas ifjúsági tábor várta az érkezőket a kultúrház előtt Saszet Győző lelkes vezetésével. Négy órakor érkeztek meg a vendégek dr. Szabó Lajos vezetésével. Aztán bevonultak a kulturmerembe. Saszet Győző keresetlen szavakkal üdvözölte a vendégeket, azután a Biharpüspöki ifjuság egyik lelkes tagja saját szerzeményű alkalmi köszöntő versét adta elő. Az üdvözlő szavakra Zombory Sándor a nagyvárad-réti ifjak vezetője válaszolt. Öt óra után kezdetét vette a vallásos és kultur ünnepség. A Sztárai Enekkar székely dalokat adott elő Soós András karnagy vezényletével. Majd dr. Szabó Lajos lelkes köszöntötte a testvérgyülekezetet, kikkel az elmúlt nehéz időkben is mindig, amikor csak idő és mód engedte, karöltve munkálkodtak vezetőik és vezetőik. Aztán a székely népről tartott hangulatos ismertető előadást. Bereczky Gizi, Petőfi: Székelyek c. versét adta elő művészi felkészültséggel. Ezután a réti ifjuság előadta Géczy István: Gyimesi vadvirág c. népszínművét Zombory Sándor rendezésében. A mindvégig hangulatos előadást Orth Imre biharpüspöki lelkes zárószava után a Himmusz közös éneklése zárta be. Előadás után a püspökiek hűsítő itallal kedveskedtek szívesen látott vendégeiknek. Ezt a találkozót a biharpüspöki ifjuság vasárnap, április 27-én adják vissza. Z. S.

Felhívás az iparosokhoz.

Felhívjuk az iparosok figyelmét, hogy felekezeti különbség nélkül április hó 30-ig a bejelentő lapokat adják be az I foku iparhatóságokhoz. Bejelentő lapok beszerezhetők a Baross Szérvesség nagyváradai fiókjánál (Széchenyi épület).

Laval és Darlan találkozósa.

Vichyből jelentik: Keddre virradó északa a francia politikai körökben elterjedt hírek szerint Darlan és Laval között találkozásra kerül sor. Az együttműködés kérdését tárgyalják.

Friss föltésű **Málnási-Mária Gyógyvíz**
 megérkezett. Nagyban és kicsinyben kapható
Mezey János cégnél, Szent László-tér 2.

Amerikai csapatok Bermuda-szigetén

Newyorkból jelentik: (NTI) A Bermuda szigeteken lévő Hamiltonból — mint egyik hírügynökség jelenti — az American Legion amerikai csapatok a legújabb gőzmozgató partra szálltak az új támaszpontokat megszálló első amerikai csapatok. A Bermuda szigetek történetében most történt első ízben, hogy amerikai csapatok léptek a szigetre.

A világirodalom legszebb könyvei:

Harsányi: Fejtel nagyobb mindenkinél, kötve	5.40 P
Herczeg: Horthy Miklós, kötve	14.— P
Ignác Rózsa: Levelek Erdélyből, füzeve	3.50 P
Ignác Rózsa: Anyanyelve magyar, füzeve	3.20 P
Ignác Rózsa: Rézpénz, füzeve	5.80 P
Harsányi: Ember küzd, kötve	10.— P
Harsányi: Mátyás király, kötve	4.50 P
Harsányi: Jókévdű könyv, kötve	3.— P
Niamessyné: Villámlik mesze-sziről, füzeve	1.— P
Szabó Pál: Szakadék, füzeve	5.60 P
Mezőssy Mária: Örvényben, kv	6.60 P
Eszterhás: Háboruban nőttünk fel, füzeve	4.80 P
Rab Gusztáv: Belvedere, füzeve	3.— P
Rab Gusztáv: Diana társadalm, füzeve	6.80 P
Rab Gusztáv: Diana társadalm, füzeve	8.80 P
Balla: Niczky növendék, kötve	5.40 P
Posszonyi: Üldözni fognak titeket, kötve	5.60 P
Fekete: Csi, kötve	3.— P
Bözödi: Székely bánja, füzeve	5.80 P
Tamási: Szülőföldem, kötve	6.80 P
Tamási: Ábel az országban, kötve	5.60 P
Tamási: Ábel a rengetegben, kötve	5.60 P
Tamási: Ábel utja Amerikába, kötve	5.60 P
Tamási: Virágveszedelem, kötve	5.60 P
Martin Du Gard: Amit még el kellett mondani, füzeve	6.— P
Bánffy: Darabokra szaggattal, kötve	7.50 P
Féja: Dózsa György, füzeve	5.80 P
Balazs: A rög alatt, füzeve	5.60 P
Reymont: Parasztok, füzeve	6.80 P
Llewellyn: Hová lettél drága völgyün, füzeve	5.60 P
Darbne Du Maurier: A Manderley ház asszonya, kötve	10.— P
Erba Odescalchi: A vakok látnak, füzeve	7.50 P
C. Hutshinson: Testamentum, füzeve	4.80 P
Cronin: Három szerelem, kv	6.50 P
Cronin: Kalapkirály I. II. kv	5.— P
Bello: XIV. Lajos, füzeve	11.50 P
Orczy: Okos Pimpernel, füzeve	10.— P
Orczy: Öszekuszált fonat, füzeve	2.— P
Bottome: Orvosok, füzeve	2.— P
Bottome: A tulsó part, kötve	2.50 P
Csikós: A másik front, kötve	4.— P
Szentmihályné: Lorántffy Zsuzsanna, füzeve	2.50 P
Molnár: Kalandok a braziliai őserdőben, kötve	6.— P
Aldrich: Ella kisasszony, kv	6.50 P
Aldrich: Száll a fehér madár, füzeve	2.— P
Tómorkényi: Napos tájak, kv	2.— P
Szentmihályné: Felfelé, füzeve	2.40 P
Szentmihályné: Örök társak, füzeve	5.60 P
Bromfield: A farm, füzeve	6.— P
Bromfield: Árvíz Indiában, kv	8.— P
Zsigray: Holtomiglan halott, dízlan, kötve	6.50 P
Rónyi: Uri világ, füzeve	8.— P
Nyírő: Az én népem, kötve	2.40 P
Nyírő: Madéfalvi veszedelem, kötve	2.60 P
Kállay: Bathory István, kötve	5.00 P
Kézai: Az utolsó nap, kötve	2.50 P
Kézai: Az utolsó nap, kötve	5.60 P

Megrendelhető könyvosztályunknál.

SPORT

Örökös kardvívó bajnokká választották Szántay Jánost

Barabás Ferenc vette át az NSE vívószakosztályának vezetését.

Megérdemelt kitüntetés érte Szántay Jánost, az ismert nagyváradi sportférfit, az NSE többszörös kardvívó-bajnokát. A kitűnő vívót, számos országosverseny győztesét, egyesülete érdemeinek elismeréséül, legutóbbi ülésén örökös kardvívó-bajnokká választotta. Szántay erre a szép kitüntetésre aktív vívóéredmeinek kivételével, főként azzal szolgált rá, hogy, mint az NSE vívószakosztályának vezetője esztendőközön át irányította a vívószakosztály ügyeit, több nagyszerű versenyt rendezett, emellett, mint az NSE amatőr vívómestere a fiatalok oktatásával fáradozott s az új vívóemzedék több tagjából országos viszonylatban is szá-

mottvó vívót nevelt.

Szántay egyébként Szatmár városnak is örökös kardvívó bajnoka. A legutóbbi Bukarestben megrendezett nemzeti bajnokságot folytatott küzdelemben szintén szép eredményt ért el: második lett. A „nagy” versenyeken kívül számos kisebb mérkőzésen szerepelt és ért el első helyezést. Itt említjük meg, hogy az NSE vívószakosztályának vezetését Barabás Ferenc, az egyesület kitűnő kardforgatója és több országos verseny győztese vette át, Szántay János azonban továbbra is ott áll a vívószakosztály mellett s tapasztalataival és tanácsaival tovább is részt vesz annak irányításában.

Helyszini szemle az új sporttelep ügyében

2000 pengővel megkezdik az erzsébetligeti pálya karbahelyezését.

Nagyvárad. Saját tud. Az összes sportvezetők bevonásával érkezik meg a városházán az új sporttelep létesítése ügyében.

Két megoldás látszik elfogadhatónak. Az első elgondolás szerint a Bunyitai-ligetben a Strandfürdőn túl lenne a legalkalmasabb terület, a másik megoldás szerint a Bányasoron, a villamos végállomástól könnyen megközelíthető mintegy 30—32 holdas terület állna sportpálya rendelkezésére.

Egyébként Nagyváradra várják a fővárosi sportvezetőket, hogy a velük való megbeszélés általános perspektívát adjon a nagyváradi sport fejlesztése ügyében. Addig is, amíg az új pálya megvalósul, dr Soós István pol-

gármester 2000 pengős segélyt helyezett kilátásba az erzsébetligeti pálya karbahelyezésére.

A Bátya játszik vasárnap Nagyváradon

A Nemzeti Bajnokság II. kolozsvári csoportjának küzdelmei során vasárnap városunkban a Bátya—NAC mérkőzés kerül sorra. A kolozsvári csapatot vasárnap láttuk a Törökves ellen. Remélni lehet, hogy a NAC simán veszi ezt az akadályt s ezáltal már a csoport elsőjét is megszerezte. Még akkor is, ha az NSE ellen történetesen vesztené. Gólaránya ugyanis annyival jobb, hogy a nagybányaiak azt be nem hozhatják.

RÁDIÓ

CSÜTÖRTÖK, ÁPRILIS 24

6.48	Főrszóló, Farna
7.00	Hírek. Közlemények. Étrend. Hangnemek.
10.00	Hírek.
10.20	1. Az anyag hatalma. 2. Az apa. Pakets József elbeszélései. Felolvasás.
10.45	Külföldi híradó. Felolvasás.
11.10	Nemzetközi vízjelzőszolgálat.
12.00	Himnusz.
12.10	A Rádió Szalonzene-kara.
12.40	Hírek.
13.20	Időjelzés. Vízállásjelentés.
13.30	Lakatos Vince és Lakatos Gyula cigányzenekara.
14.30	Hírek.
14.45	Műsorismertetés.
15.00	Árfolyámhírek, piaci árak, elemiszerárak.
15.20	Ifjúsági énekkarok. Közreműködik a békési református gimnázium és elemi, valamint a gyulafehérvári központi elemi iskola énekkara. — Vezényel Gulyás György és Gulyás Mihály. Hangfelvétel.
15.50	Budai Mandolin Zenekar. Vezeti Horváth Zoltán.
16.15	Ruszin hallgatóinknak. Ruszin elbeszélés. Balczyk Emil előadása. 2. Hangnemek.
16.45	Időjelzés, hírek.
17.00	Hírek szlovák és ruszin nyelven.
17.15	Táncnemek.
17.45	Időszertű szőlészeti-borászati tanácsadó. Fornády Elemér m. kir. szőlészeti-borászati főfelügyelő előadása.

18.15	Forma a zenében. Ádám Jenő, a Zeneművészeti Főiskola tanára Skálától a szimfóniáig c. előadás-sorozatának VII. része.
19.00	Hírek magyar, német és román nyelven.
19.20	Isten hozzád. (Bucsu a zenében). A. Balogh Pál és Turchányi István hangulatképe. Közreműködik Farkas Ilonka és Littay György, az Operaház tagja (ének). Wehner Tibor (zongora). Az összekötő szöveget elmondja Lukács Margit.
20.25	Csáky István gróf és az első magyar diplomáciai okmánygyűjtemény. Balogh József dr előadása.
20.50	A kapu alatt. Székely legenda egy felvonásban. Irta Orbók Attila. Rendező Csanády György.
21.25	Farkas Béla és zenekara kerengőket játszik az EMKE kávéház-ból.
21.30	Az Országos Légvédelmi Parancsnokság közleménye.
21.40	Hírek.
22.10	Liszt: Les preludes (Amszterdami Concertgebouw Zenekara vezényel Mengelberg) Hangnemek.
22.30	Jónás könyve. Irta Babits Mihály. Elmondja Simonffy Margit.
23.00	Hírek német, olasz, angol, francia és eszperantó nyelven.
23.30	Közvetítés az EMKE kávéház-ból. Farkas Béla cigányzenekara muzsikál.
24.00	Hírek.

APRÓHIRDETÉSEK

Lakás

Pontos fizető keres lehetőségre a város. hoz közel 1 szobás, konyhás modern lakást. Cimeket a kiadóba kér. 354

Kiadó Rákóczi ut 9. 4 szobás utcai modern II. emeleti lakás. Ertekezni Csáky u. 17. Háztulajdonosnál. 320

Kiadó 2 utcai szoba, előszobával, — mellékhelyiségek nélkül. Csáky u. 32. 323

Kiadó Lukács György u. 40. számon 1 szoba fürdőszobás udvari butorozott lakás május 1-re. Erdeklődni Csengeri utca 2.

Elegáns utcai butorozott szoba kiadó. Csengeri u. 2. 279

Keresek központhoz közel modern, egy vagy kétszobás, konyhás fürdőszobás lakást. Cimeket a kiadóba kérek. 218

Adás-vétel

Aranyat, magas aron veszek. órák, ékszer javítok. Gyenge István ékszerész. Rákóczi u. 19. 753

Üzletház — sarok, forgalmas helyen, jól bevezetett vendéglővel, felszereléssel eladó. Ertekezni: Margitai Ödönél, Agrárbankban. 237

Keresek jó állapotban levő Underwood vagy Continental írógépet, dr. vitéz Keszthelyi közjegyző. Bémer tér 1. 335

Megvételre keresek egy női karikahajós vagy centrál gépet. Kaszárnya utca 7. 331

Egy sport gyermekkocsi eladó. Csáky utca 6. II. em. 332

Eladó egy betegelő szék. Szarove, szky u. 15. Nagyhidnál. 334

Ócska paplan vattát állandóan veszek. Szilgigeti u. 5. szuterin. 338

Akar jól öltözködni olcsón? Keressé fel Molnár használt férfiruha üzletét, Bémer tér 1. udvarban. — Használt férfiruhatát jó áron veszek. 302

Mosók kapható a Katolikus Köri „Mátyás” étteremben. 322

Egy szücs Singer gép eladó. Pál u. 10. I. sz. ajtó. 298

Eladó polituros kombinált szoba két-személyes rekamiával, perzsaszőnyegek, nagyon szép modern üvegserviz (42 darab) és több apróságok. Alapi u. 1. ajtó 2. délután 3-ig. 301

Különlétele

Hetenként kétszer Pestre utazom, — megbízásokat vállalom. Cimeket a kiadóba. 350

Fotókiptát eredeti okmányairól szakszerűen készít Foto Aurora, Rákóczi ut 8. szám. 281

Allást nyee

Perfekt keresztény gépirónót azonnalra keresek. Cim a kiadóban. 336

Varrólányokat és tanulólányokat kőtő-szövő üzembe felveszek. Lórántffy (volt Nyárfa) utca 3. 307

Allást keres

Nyugdíjas csendőrőrmester allást keres 1000 pengő óvadékkal. Tóglavető utca 30. 329

Kiadótulajdonos:

szent László-nyomda RT

Felelős kiadó: Dr. Scheffler Ferenc, a Szent László-nyomda RT igazgatója

Készült a Szent László-nyomda r. t. körforgógépén. Nagyvárad, Szilágyi Dezső-utca 5. szám.